

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1492-2/2016
Érkezett:	2016 OKT 17. Személyesen!
Példány:	1
Melléklet:	10+10P db
Kezelőiroda:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Budapest

1015 Donáti utca 35 – 45.

1535 Budapest

Pf.: 773

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 27.,
28., 29. és 30. §§-ain alapuló

**alkotmányjogi panasz indítvány
kiegészítése és hiánypótlása**

jogi képviselő:

Dr. Bognár Viktor ügyvéd

Bakos Vince András

indítványozónak

- a.)** elsősorban a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság által meghozott **Kfv.IV.35.427/2015/8** számú ítéletével szemben,
- b.)** ehhez kapcsolódóan a **MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR Budapesti és Pest Megyei Igazgatóság ÁPI** mint I. fokú lakástámogatási hatóság által meghozott **12904/6/2013** számú első fokú határozata, valamint az azt jóváhagyó,
- c.)** a **MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR Központ**, mint másodfokú lakástámogatási hatóság Támogatásokat Közvetítő Főosztály által meghozott **32025/1/2013** számú másodfokú határozat, valamint az jóváhagyó,
- d.)** a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által meghozott **9.K.28.648/2014/5.** számú ítélet ellen

Ügyszám: IV /1492-1/2016.

2016. október 13.

Melléletek:

- 3. Részletes indoklás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével;
- CD melléklet a melléklet .docx és .pdf formátumú elektronikus változatával;

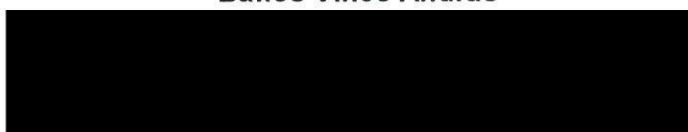
Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az alábbiakban a korábban már mellékelt ügyvédi meghatalmazás alapján

alkotmányjogi panasz indítvány kiegészítése és hiánypótlása

tárgyú beadványt terjesztünk elő

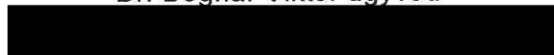
Bakos Vince András

Indítványozó nevében

jogi képviselő:

Dr. Bognár Viktor ügyvéd

tekintettel a T. Alkotmánybíróság Főtitkárának az

Ügyszám: IV /1492-1/2016.

számú felszólító levelére reagálva, megköszönve a lehetőséget arra, hogy eredeti ügyindító panasz indítvány beadványunkat pontosíthassuk, illetve kiegészíthessük.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Tisztelt Főtitkár Úr!

Köszönettel vettük levelüket, amelyben tájékoztatnak bennünket bizonyos tényekről és alapelvekről, továbbá lehetőséget biztosítanak a számunkra arra, hogy indítványunkat kiegészíthessük, illetve pontosíthassuk.

Mellékletként adjuk be a „*Részletes indokolás*” elnevezésű anyagunkat, amelyben – reményünk szerint – eleget teszünk mindannak az elvárásnak, amely a kézhez vett levelükben megfogalmazódik.

A részletes indokolásunkat igyekeztünk „résmentesen” előállítani, ebből következik annak igencsak jelentős terjedelme. (E terjedelem miatt szíves elnézésüket kérjük, mert tudjuk, hogy nem csak az indítvány előállítása, de annak tanulmányozása is jelentős időt és energiát igényel. Bízunk benne, hogy e terjedelem önmagában nem fogja az indítvány elutasítását eredményezni. A célunk ugyanis nem az volt, hogy valami módon visszaéljünk a T. Alkotmánybíróság türelmével, hanem az, hogy annak az elhivatott munkáját a magunk eszközeivel a lehető legteljesebben támogassuk.)

A teljes indítvány nyolc darab rész-indítványra bomlik fel, amelyek mindegyike külön elbírálási igénytel lép fel. Így bármelyik rész-indítvány pozitív elbírálása a támadott határozat(ok) megsemmisítésére vezet. Tekintettel arra, hogy a rész-indítványok önmagukban is teljességre törekszenek, így azokban megismétlődő – bár az adott részindítványhoz igazított – szövegrészek is vannak azért, hogy az oda-vissza utalásokat elkerülhessük. E törekvésünket azonban nem tudtuk tökéletesen végrehajtani a terjedelmi igény miatt (különösen a 28. cikk kapcsán végrehajtott jogszabály értelmezések esetében) így tökéletesen nem kerülhettük el azt, hogy másik fejezetre utaljunk.

Itt jegyezzük meg, hogy talán a VII. fejezet a legfontosabb.

A nagy terjedelmű anyagban történő eligazodást (az anyag végén), részletes tartalomjegyzék, orientációt segítő fejléc és lábléc, valamint a sorok oldalanként újra kezdődő beszámozása segíti. Próbálkoztunk azzal is, hogy a bekezdéseket számozzuk (amiként az Alkotmánybíróság határozatai is ekként vannak szegmentálva) de a lehetséges bekezdések hatalmas száma az eligazodást inkább nehezítette, mint megkönnyítette volna. Így az anyag egy meghatározott pontjára az „*oldal/sor*” számpárosokkal lehet hivatkozni.

A beadványt mellékeljük elektronikus formában is, annak érdekében, hogy a tanulmányozást és az anyag kezelését megkönnyítsük.

Az alábbiakban pedig részletesen reagálni szeretnénk a levelükben felvetett problémákra.

Ad.:

Beadványában a Korm. rendelet alaptörvény-ellenességét is állította, ugyanakkor nem jelölte meg egyértelműen az alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabályi rendelkezést. Kérem, e tekintetben pontosítsa beadványát.

Valamilyen konkrét jogszabályhely alkotmányossági alapon történő támadására vonatkozó direkt indítványunkat az Abtv. 26. §-át illetően nem tartjuk fenn, de továbbra is fenntartjuk a Korm. rendelet üggyel érintett szabályai vonatkozásában az Abtv. 28. §-át illető indítványunkat, melynek keretében indítványozzuk azt, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból lépjen fel e jogszabályokkal szemben, amennyiben úgy látja, hogy a vonatkozó jogszabályok a jogállamiság-jogbiztonság alapvető értékét sértik.

Erre a visszalépésre azért került sor, mert egyszerűen nincsen (nem volt) arra időnk, hogy kellő alapossgal még egy további, jelentős terjedelmű részt kidolgozzunk. Továbbá úgy látjuk, alapvetően nem a releváns jogszabályok alkotmányosságával, hanem azok értelmezésével-alkalmazásával (vagyis az ún. „bírói jog”-gal) van alkotmányossági probléma.

Ad.:

Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az (1b) bekezdés szerint a kérelem – többek között – akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

Bízunk abban, hogy a jelen beadványhoz kapcsolt melléklet (a korábbi beadvánnyal együtt) már minden tekintetben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt előírásoknak.

Itt ismét a terjedelemlre kell kitérnünk és arra kell rámutatnunk, hogy – ettől való visszalépésünk miatt - nem sérelmezzük már semmiféle konkrét jogszabálynak az Alaptörvénnyel történő ellentétét. Az Alaptörvényt sértő momentumok között viszont igen hangsúlyosan jelenik meg jogszabályhelyeknek az Alaptörvényt sértő bírói értelmezése, amelynek a következtében az ekként értelmezett jog (a „bírói jog”) ekkénti alkalmazása viszont már (mint bírói döntés – illetve: annak hangsúlyos eleme) sérti az Alaptörvényt. Ezzel a jogalkalmazás területén okozva a jogállamiság-jogbiztonság sérelmét. De mindezt tovább gondolva, az ilyen jogértelmezés-jogalkalmazás a jog releváns tartalmát változtatja meg, mégpedig jelentős idővel azt követően, mint amikor a jogalany korábban eljárta a jogszabály „akkori értelme” szerint.

A bírói eljárásban mégis „megváltozik” a magatartását érintő jogszabály értelme, mégpedig akként, hogy az új „jelentés” ráadásul az Alaptörvényi is sérti. Ez a helyzet pontosan megfelel

a „*visszamenőleges jogalkotás*” helyzetének, továbbá annak, hogy erre a helyzetre nézve azután végképpen nincsen „*felkészülési idő*”.

Ad.:

Beadványában nagyobb részt az ügy előzményeit, illetve az Alkotmánybíróság gyakorlatát ismertette, ugyanakkor azt nem fejtette ki kellően, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések miért és mennyiben sértik ügyfelének az Alaptörvényben biztosított és az indítványban hivatkozott jogait.

A kritika teljesen jogos. Az indítvány ekkénti elkészítését az indokolta, hogy idő hiányában képtelenek voltunk előállítani a teljes komplexitású indítványt. (A megelőző beadványt és a jelen beadványt együtt – összesen mintegy 800 oldal terjedelemben).

Ezért a már benyújtott első részében az „Alapvetés” fejezetet tudtuk elkészíteni a maga teljességében, amely arra szolgál, hogy elméleti alapot adjon a részletes indokoláshoz. Az indítvány többi elemét illetően viszont kénytelenek voltunk a formális, minimalista megközelítést alkalmazni annak érdekében, hogy a beadvány formai okokból ne legyen érvénytelen.

A részletes indokolást tehát a jelen beadványban – annak mellékleteként - pótoljuk.

Ad.:

Beadványában – egyebek mellett – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította. Ezzel kapcsolatban felhívom szíves figyelmét, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26-27. §-ai alapján csak Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén (pl. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]-[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9], 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]) – lehet alapítani.

A levél ezen része nyújt alkalmat arra, hogy beadványunk lényegét – csak röviden és nem a maga teljességében - illusztrálni tudjuk.

Elsősorban is rámutatunk arra: a részletes indokolásunkban magunk is hivatkozunk az itt megjelölt AB-végzésekre és az azokból fakadó következtetésekre. A „*vi sszaha tó ha tál yú jo galko tás*”, valamint a „*felkés zülé si id ő hi ánya*” relevá ns problémakörét az elő ző fejezetben érintettük már, annak megjelenését a jogalkalmazásban alkotott „*bí ró i jo g*” összefü ggésében (amely való jában egyfa jta jo galko tásnak minős ül, tekintettel arra, hogy jo gként érvényes ü l).

Elsősorban is azt tartottuk szem elő tt, hogy az Alkotmánybí ró ság folyamatosan fejleszti az Alaptörvény értelmezését – hiszen ez az alapve tő feladata. Ebből az is követezik, hogy valamely idő pillanatban a fejlesztett értelmezés tartalma semmiképpen nem egyezik meg egy korábbi tartalommal, hanem azt már értelemszerű en meghaladja. Ez a folyamat magától értetődően a jövőben is folytatódni fog.

Éppen ezért a beadványunkban olyan indítványokat terjesztünk elő, amelyek az Alaptörvény értelmezésének a további fejlesztését célozzák, igényelik – természetesen evolúciós módon, a már meglév ő állapotr a alapítva, nem pedig revolúciós jelleggel.

Álláspontunk szerint a végcél az, hogy kialakuljon: az Alaptörvény értelmében a polgár legteljesebb (alap)joga ahhoz fű ződik, hogy az Alaptörvény által meghatározott tartalmú, jellegű és működésű jo gállamban, jo gbiztonság mellett élhesse az életét.

Ez ugyanis az Alaptörvény végső célja (amely éppen a Nemzeti Hitvallás megfogalmazásaiból ma is világosan látszik, csak proklamációra vár). Ez követezik a Nemzeti Hitvallás alábbi részeiből:

„Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.”

„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”

„Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Él ő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.”

Minthogy pedig az R) cikk (3) bekezdése értelmében: „Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”, ebből követező en a Nemzeti Hitvallásból követezik a fentebb kifejtett látomásunk – már ma is.

Ekkor lesz az Alaptörvény értelmezése „kerek” és ekkor jutunk ahhoz a kívánt állapothoz, hogy ha amennyiben az Alaptörvény megsértése (az bármely területen követezik is be) egy polgárral szemben történik meg, annak hátrányt okozva, az alapot adhat (kell, hogy adjon) az Alkotmánybí ró ságnak az ilyen jo gi aktus megsemmisítésére.

Ez jelenleg idealizmusnak tűnik, ugyanakkor indítványainkkal azt célozzuk, hogy evolúciós úton, de haladhassunk e cél felé.

Ezt az általános (és így gyakorlatiatlannak tűnő) okfejtést egyetlen konkrét példával kívánjuk illusztrálni (nem vállalkozva itt a teljes mélységű kifejtésre – azt a részletes indokolásunk tartalmazza).

Az ügy egyik fókuszban álló és alapvető problémaköre az, hogy az **1/2012. (XII. 10.) KMK-PK vélemény** („A pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos perek hatásköri kérdéseiről.”) értelmében (az egyéb tényállásbeli és jogi kérdéseket itt nem érintve) ez ebben az ügyben eldöntendő jogvita nem közigazgatási, hanem polgári jogi jellegű ügy. Ebből következően semmiféle hatóságnak nincsen hatásköre – de jogszerű hatósági határozat hiányában nincsen hatásköre sem a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak, sem pedig a Kúriának (mint a közigazgatási pert felülvizsgáló bíróságoknak).

Mégis – ennek ellenére – eljártak és határozatot hoztak.

Ennek a háttérben ugyanakkor egy jogszabályértelmezési folyamat áll. A vonatkozó jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban a Kúria két kollégiuma értelmezte és az **1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleményben** foglalt következtetésre jutott.

A tárgybeli eljárásunkban a vonatkozó ugyanazon jogszabályokat értelmezték először a hatóságok, majd a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, végül pedig a Kúria adott ügyben eljáró, három tagú tanácsa. Végül más, a Kúria kollégiumaival ellentétes – így már az Alaptörvényt sértő – jogértelmezésre jutottak. Ez a jogértelmezés viszont már messze túlmutat a bíróságok jogszabályértelmezési monopóliumán, mert **annak korlátját éppen az képezi**, hogy **az értelmezett jog** (bármekkora variabilitás is nyilatkozhat meg ebben) **nem sértheti az Alaptörvényt**. Ez ugyanis már a jogállamiság-jogbiztonság sérelmét idézné elő a jogalkalmazás kapcsán.

Az esetünkben a hatósági és bírósági jogértelmezésnek az lett a következménye és végeredménye, hogy a polgári jogi igényérvényesítés helyett egy közigazgatási eljárás-sorozat került végrehajtásra, a végén közigazgatási perrel. Ráadásul a polgári jogi perben felperesként az [REDACTED] nek kellett volna szerepelnie – ezzel szemben a közigazgatási eljárásból az [REDACTED] teljes mértékben kimaradt.

A kérdés az, hogy a hatóságoknak és a bíróságoknak ez az eljárása vajon alapjogot sértett-e vagy sem? Fel lehet-e ezzel szemben lépni az alkotmányjogi panasz eszközeivel, vagy sem? Különösen arra tekintettel, hogy a **hatáskör nélkül eljáró szervek** az Állam szervezeti rendszerét alapvetően sértő magatartást valósítanak meg [jogállam-jogbiztonság sérelme: B) cikk (1) bekezdése].

Elsősorban is nyilvánvaló az, hogy az eljárásnak alapjául szolgáló jogszabályok nem sértik az Alaptörvényt. A Kúria kollégiumai ugyanis tudták azokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezni és ekként jutottak az **1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleményben** megfogalmazott végeredményre.

Az is nyilvánvaló ugyanakkor, hogy az esetünkben eljáró állami szervek ugyanezen jogszabályokat ellentétesen értelmezték (szerintünk valójában: végig sem gondolták). Ebből következően: első helyen ez a jogértelmezés sérti az Alaptörvény 28. cikk szabályát – tehát Alaptörvényt sértő. Ez önmagában és közvetlenül tehát nem alapjogot sért – csak az Alaptörvényt. Viszont ennek következményei vannak.

A következmények között első helyen az áll, hogy ebből az Alaptörvényt (de nem alapjogot) sértő momentumból az indítványozónak jelentős sérelme keletkezett, mert ezek a hatáskör nélküli eljárások megfosztották attól a jogától, hogy ügyében polgári jogi eljárásban hatáskörrel bíró szervek döntsenek, mégpedig a Pp. általános szabályai szerinti eljárás keretében. E tény viszont (ebben a megközelítésben) már közvetlenül is sérti a „*tisztességes eljárás*”-hoz fűződő jogot a hatóságok eljárásában és a „*tisztességes tárgyalás*”-hoz fűződő jogot a bíróságok eljárásában. Ez utóbbiak viszont már alapjogok.

Itt látható tehát, hogy a 28. cikk sérelme miként vezet el már közvetlenül az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelméhez.

Ugyanis: az **1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleményben** megfogalmazott követelményből közvetlenül is ered az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének¹ sérelme, mivel ebben az esetben hatáskörrel nem bíró (tehát: nem a „*törvény által felállított*” – vagyis: nem a hatáskörrel bíró) bíróságok jártak el.

Ezen túlmenően felmerül az is, hogy vajon egy ilyen tárgyalás megfelel-e a „*tisztességes tárgyalás*” követelményének? Ha csupán arra gondolunk, hogy a bíróságoknak a saját hatáskörüket fennálltát hivatalból kell elbírálniuk és az eljárás teljes folyamata alatt figyelemmel kísérniük – de ezt nem tették meg, akkor jogos a kérdés: vajon az ilyen eljárás „*tisztességes*”-e a polgárral szemben? Álláspontunk szerint nem.

Ez csak egy ízelítő arra nézve, hogy a logika szabályaira építve, miként vetjük fel azokat az alkotmányjogilag is jelentős indítványokat, amelyek az Alaptörvény egyes rendelkezései és az alapjogok közötti kapcsolatteremtés további megközelítéseit jelenítik meg.

A fenti példa csak egy volt – ilyen jelentőségű kérdések tucatszámra jelennek meg a beadványban.

Ad.:

Tájékoztatom egyúttal, hogy az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése és T) cikk (3) bekezdése és 28. cikke nem tekinthető ügyfele Alaptörvényben biztosított jogának. Felhívom továbbá szíves figyelemét, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a hatósági eljárásra vonatkozik, nem a bírósági eljárásra.

¹ (1) Mindenkinek **joga van ahhoz**, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely **perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan** bíróság **tisztességes** és nyilvános **tárgyaláson**, ésszerű határidőn belül **bírálja el**.

A levél ezen bekezdésében található figyelemfelhívásokkal teljes mértékben egyetértünk – az Alaptörvény értelmezésének jelenlegi fejlődési szintje mellett ez pontosan így van.

Azonban – a részletes indokolásunkban fellelhető módon – sehol nem alapítjuk az alkotmányjogi panaszunkat közvetlenül és csakis az itt említett Alaptörvény-előírásokra. Ezeket az előírásokat csakis az argumentációnk részeként alkalmazzuk úgy, hogy ezeken keresztül jussunk el valamely alapjog megsértéséhez, vagyis: az alkotmányjogi panasz indítványozásának lehetőségéhez.

Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdéséhez:

Ez a szabály az argumentációnkban azért releváns, mert magának az Alaptörvénynek az értelmezéséhez adja meg a támpontot. Ennek pedig (elsősorban) a 28. cikk értelmezése kapcsán van jelentősége – ahonnan viszont egyenes út vezet(het) az alapjogok sérelméhez. Arra való tekintettel, hogy a jogértelmezés itt (közigazgatási perben) tárgyalás keretében történik és közvetlenül kihat a per végeredményére, álláspontunk szerint egy Alaptörvényt sértő jogértelmezés és ennek ekkénti alkalmazása a perben, nem fér (nem férhet) össze a „*tisztességes tárgyalás*” követelményével. Vagyis: az Alaptörvényt sértő Alaptörvény-értelmezés, majd az ekkénti értelmében vett Alaptörvényt sértő jogértelmezés ekként vezethet el végül az alkotmányjogi panasz indítvány előterjesztési jogalapjához.

Alapvetően fontos az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése abból a szempontból, hogy az Alaptörvény XXIV és XXVIII. cikkek értelmezésére is vonatkozik. Ebből viszont az következik, hogy a „*tisztességes tárgyalás*” -hoz fűződő jog tartalmának a meghatározásában is jelentős szerepet játszik. A fentiek alapján tehát akként kell értelmezni az Alaptörvény XXIV és XXVIII. cikkeit, hogy abban érvényre kell jutnia a Nemzeti Hitvallásban foglalt (elvi) követelményeknek. Az eddigiek során – az Alaptörvény értelmezésének fejlesztése kapcsán – elsősorban nemzetközi jogon alapuló értelmezés jutott érvényre. Viszont az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése következtében fokozottabban érvényre kell jutnia a magán az Alaptörvényen alapuló értelmezésnek – a teleologikus értelmezésnek és a Nemzeti Hitvallással összhangban lévő értelmezésnek is. Az indítványaink ebből a szempontból alkotmányjogi jelentőséggel bírnak.

Az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdéséhez:

Ez a szabály az argumentációnkban azért releváns, mert magának a jogállamiság-jogbiztonságnak egyik alapkövetelménye.

Az argumentációnk fókuszában az áll, hogy itt nem a jogalkotással, hanem a (bírói és hatósági) jogalkalmazással foglalkozunk. Azt állítva [éppen az T) cikk (3) bekezdése alapján], hogy nem csak maga a jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel, de **annak értelmezése** sem vezethet olyan végeredményre, amely (ha ennek az értelemnek felelne meg az eredeti jogszabály) az Alaptörvénnyel ellentétes lenne, és a megsemmisítéséhez vezetne!

Tehát: az Alaptörvény 28. cikkén és a T) cikk (3) bekezdésén át vezet az út a jogalkalmazás alkotmányossági kontrolljához (amely nélkül az Alaptörvény aligha érvényesülhet a gyakorlatban), az Alaptörvényt sértő jogértelmezés-jogalkalmazás már alapjogi sérelmet is jelentő definíciójához. Hiszen mindez tárgyalás központi elemeként jelenik meg a polgárral szemben (különösen közigazgatási perben, mert ott az ellenérdekű fél az Állam, amelynek a szerveit viszont az I.cikk (1) bekezdése szerinti védelem terhel).

Itt is hivatkozunk 57/1991. (XI. 8.) AB határozatra, amely nevezetes abból a szempontból, hogy a bíróság jogszabály-értelmezésének alkotmányellenességét állapította meg. Indokolása szerint: *„az Alkotmánybíróságnak nem a normaszöveget önmagában, hanem az érvényesülő, a hatályosuló és megvalósuló normát, azaz, az „élő jogot” kell az alkotmány rendelkezéseinek tartalmával és az alkotmányos elvekkel összevetnie. Amennyiben pedig a jogszabály lehetséges több értelme közül a jogszabály az állandó és egységes jogalkalmazási gyakorlatban alkotmányellenes tartalommal él és realizálódik, az alkotmánybírói eljárásban annak alkotmányellenességét meg kell állapítani.”*

Ez tehát pontosan megfelel az általunk kifejtett és alkalmazott álláspontnak is.

Az Alaptörvény XXIV cikk (1) bekezdéséhez:

Természetesen tudjuk, hogy a XXIV cikk (1) bekezdése a hatóság *„tisztességes eljárás”*-ához kötődik, mint alapjog.

Ezzel összefüggésben ismét arra kívánunk rámutatni, hogy a közigazgatási peres eljárásokról van szó, amelyben azt vizsgáljuk, hogy ezek az eljárások megfeleltek-e a *„tisztességes tárgyalás”* követelményének. A bírói fórumok a hatóságok munkáját vizsgálták felül, jogszabálysértés szempontjából. Álláspontunk szerint a hatóságok eljárása (gondoljunk itt pl. csakis a hatáskör nélküli eljárásukra, egyéb problémákat itt nem is említve) nem felelt meg a *„tisztességes eljárás”* követelményének, vagyis: sértette az Alaptörvény XXIV cikk (1) bekezdését – ezzel pedig egy alapjogot.

A bírósági eljárásban pedig egy olyan hatósági eljárást (határozatot) kellett a bíróságnak felülvizsgálni, amely sértette az Alaptörvény XXIV cikk (1) bekezdését. Ez viszont kiváltotta (volna) azt a joghatást, hogy a Budapest Könyéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak (mint az állam éppen eljáró szervének) az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése értelmében (elsőrendű kötelezettségként) meg kellett volna védenie az EMBER alapvető jogát (amely itt a *„tisztességes eljárás”*-hoz fűződő jog).

Erre azonban a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ügyet sem vetett. Ezzel – álláspontunk szerint – e bíróság eljárása sértette a *„tisztességes tárgyalás”* alapjogát. (Ez is egyik alkotmányjogi jelentőségű felvetésünk, miszerint ha egy felülvizsgált eljárás sérti a *„tisztességes eljárás”*, vagy a *„tisztességes tárgyalás”* alapjogát, akkor ez a jogi tény annak megsemmisítésére jogalapot teremt.)

De a Kúria sem vette ezt figyelembe és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével kapcsolatban úgyszintén nem biztosította ezt a védelmet.

Ekként jelenik meg a „*tisztességes tárgyalás*” jogának a megsértése kapcsán érvként az, hogy a korábbiakban a hatóságok a maguk eljárásában megsértették a „*tisztességes eljárás*” alapjogát.

Mindez tehát csak ízelítő arról, hogy miképpen jelennek meg az argumentációnkban a különféle Alaptörvényt sértő momentumok (azok kapcsán az alkotmányjogi jelentőségű felvetések) és miképpen vezetnek végül vissza az evolúciós úthoz.

Felfogásunk szerint ugyanis az Alaptörvény nem egymástól elszigetelt, különálló szabályok valamiféle halmaza, hanem inkább egy összehangolt „hangszer”, amelynél valamely húr megrezegtetése más húrokat is rezgésbe hoz, mégpedig a Nemzeti Hitvallás által szabályozott alapelvek mentén. Így alakul ki az a „dallam”, amely már valódi élő kerete lehet egy társadalom életének.

Ad.:

Kérem, ennek figyelembe vételével jelölje meg, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések ügyfelének az Alaptörvényben biztosított mely jogait sértik. Felhívom szíves figyelmét, hogy az indokolásnak célszerű kiterjednie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére, illetve arra, hogy azokat miért és mennyiben sértik a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések.

A fenti illusztrációval éppen azt az alapvető célkitűzésünket kívántuk bemutatni, miszerint az argumentációnkban valamennyi releváns Alaptörvény szabályt elemezzünk akként, hogy a logikai összefüggéseket teljes körűen feltárjuk.

Konkrét jogszabályokat tehát nem támadunk, ettől visszalépünk idő hiányában, viszont a bírói döntéseket teljes mélységében elemezzük, miközben kétféle stratégiát követünk: (i.) elsősorban a már az Alkotmánybíróság által feltárt nyomvonalon mutatunk rá a döntések alapjogot sértő voltára, míg (ii.) további (alkotmányjogi jelentőségű) indítványokat teszünk az alapjogok és az Alaptörvény egyéb szabályai közötti logikai-jogi kapcsolatok megteremtésére.

Ezeket az indítványokat az argumentáció azon pontján tesszük meg, ahol (álláspontunk szerint) egyúttal igazoltuk is az ezen javaslatok megalapozottságát.

Ad.:

Felhívom figyelmét, hogy alkotmányjogi panasz alapján alkotmánybíróági eljárás megindítására csak akkor van lehetőség, ha hiánypótlása maradéktalanul megfelel az Abtv. az 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak. Amennyiben a tájékoztatás és a hiánypótlásra való felhívás ellenére a hiányosságokat nem pótolja, az Alkotmánybíróság az eljárást, az Ügyrend 25. § (6) bekezdése alapján – külön tájékoztatás nélkül – megszünteti.

Meggyőződésünk az, hogy a panasz indítványunk a jelentős terjedelemben előadott részletes indokolásunkkal együtt maradéktalanul megfelel az Abtv. 52 § (1b) bekezdésében foglaltaknak.

Azt azonban látjuk, hogy az Alkotmánybíróság munkájának megkönnyítése érdekében hasznos volna egy olyan fejezet, amely röviden összefoglalja (kivonatolja) a hosszabb indokolási fejezeteknek azon elemeit, amelyek kizárólag és csakis (minden külön indokolás nélkül) az indítványok esszenciáját jelenítik meg.

Amennyiben erre szükség lenne, kérjük, hogy szíveskedjenek erre a kiegészítésre felhívni bennünket.

Kérjük szíves türelmüket és megértésüket e nagy terjedelmű anyag tanulmányozása kapcsán.

Kelt: Budapesten, 2016. október 13.-án

Tisztelettel:

Bakos Vince András

indítványozó
nevében

Dr. Bognár Viktor
ügyvéd

